

Den ”ukendte” Inner Wheel historie

v/pastdistriktspræsident Lis Topholm, Hillerød Chr. IV

Jeg vil ikke fortælle om IWs historie, der kan læses på nettet – men om den del, der viser nogle særlige træk af vores organisation, som ikke så mange i dag ved noget om. Jeg er så heldig, at jeg har arvet to ”historiebøger” om Inner Wheel: Den engelske: ”The first 25 years” af Helena Foster samt den tilsvarende danske, som blev udgivet i 1976.

I modsætning til Rotary, der blev grundlagt i USA af Paul Harris i 1905, og som stadig har headquarter i USA, så IW første gang dagens lys i England i Manchester. Vi har derfor headquarter i England og ikke i USA. Den første IW klub blev dannet 10.1.1924. Allerede i november 1923 mødtes nogle damer, hvis mænd var medlemmer af Manchester Rotary Klub, for at stifte det, der dengang blev kaldt ”Ladies Rotary Klub” – et navn som Rotary International ikke brød sig om. Jeg har altid opfattet vores indre hjul til Rotarys ydre hjul, som symbol på, at vi var omkredset af Rotary. Men i historiebogen forklares det anderledes: Det indre hjul er symbolet på, at det er IW der trækker det store hjul rundt – uden os kan Rotaryhjulet altså ikke dreje. Det er selvfølgelig noget af en tilsnigelse, men jeg synes da, det er lidt morsomt.

Som nævnt blev den første IW klub dannet 10.1.1924 med Mrs. Oliver Golding som præsident (bemærk at hun blev kaldt ved sin mands navn og ikke ved sit eget, Margareth). Navnet Inner Wheel blev besluttet, og de første 6 love blev besluttet (læg også lige mærke til: Kun 6 love). Antallet af klubber spredte sig stille og roligt i Europa, USA og i de lande, som England havde tilknytning til. Klubberne blev styret fra England. Lovene var nu flere end de oprindelige 6, men allerede dengang tog man højde for de lokale forskelle og kulturelle skikke i de forskellige lande, så lovene var kun vejledninger. 10. januar er stadig IW’s internationale mærkedag, og den fejres i mange klubber med et særligt arrangement. Af de mere specielle kan nævnes, at en klub i Danmark et år meldte sig som bloddonorer på denne dag, en anden klub meldte sig til at soignere gravsteder på den lokale kirkegård. Dengang var der virkelig kreativitet til.

Først i 1967 fandt man det nødvendigt at danne den nuværende struktur med International Inner Wheel, headquarter, styret af et råd med repræsentanter fra forskellige lande og med en egentlig verdenspræsident. Man fik sit første kontor, der var umøbleret, men pænt og rent, som der står. Det var derfor nødvendigt at samle ind til møbler og andet, der skulle til. I bogen om de først 25 år er en liste over, hvad de forskellige lande har givet i gave. Fra England fik man en særlig stol til verdenspræsidenten med en sølvplakette på. Danmark gav 12 par tekopper af det musselmaledede, Sverige et askebæger og en cocktail shaker, fra Norge var der en udskåret træhest. Australien gav naturligvis en boomerang, hvad den nu ellers skulle bruges til. Imidlertid var de indsamlede stole så grimme, så board medlemmerne fik udleveret nogle stykker blåt stof med besked på at brodere et inner wheel hjul på hvert stykke og sy dem til stoleovertræk.

Det første boardmøde blev såmænd holdt i København i 1967. Convention nr. 2 var ligeledes i København i 1973, hvor Danmark havde sin første internationale præsident, Birthe Fangel, fra Frederiksberg IW. Nu var der kommet rigtig mange regler til.

Det var vigtigt – men ikke nemt og et stort arbejde – at kommunikere med alle klubber i de forskellige lande. Der var klubber i mere end 80 lande. Der blev udgivet et newsletter, som alle medlemmer modtog. Newsletteret blev bl.a. finansieret af annoncer. Det holdt man dog hurtigt op med, fordi man indså, at de 12 sider, som et newsletter bestod af, var nødvendige for at få de fleste nyheder med. Der var jo lande og klubber, der lå så fjernt fra England, at det eneste tegn, medlemmerne havde på at tilhøre en international organisation, var newsletteret. Det udkom 3 gange om året.

Der er beskrivelse af de forskellige verdenspræsidenters gøremål og laden. Den første verdenspræsident, der ikke kom fra England, var svensk. Nemlig Elsebeth Bager i 1970. Hendes motto var: ”Du kan deltage uden at være engageret, men hvis du er engageret, kan du ikke lade være med at deltage”. Det var i hendes tid, navnet IW blev registreret officielt, og det var også i hendes tid, vi fik NGO status i FN.

Jeg har naturligvis koncentreret mig om vores egen Birthe Fangel, der var verdenspræsident i 1972-73. Hendes rejser i hele verden er beskrevet indgående. Det var hendes fortjeneste, at der blev oprettet IW klubber i Tyskland. Når hun besøgte et land gav hun en IW rose, og den var rød som den socialdemokratiske rose og ikke lys, som den rose, vi fandt i en engelsk planteskole, og som blev kaldt en IW rose. Som nævnt blev convention nr. 2 holdt i København på Hotel 3 Falke i 1973. Man drøftede, hvad man skulle give ”damerne”, der kom fra nær og fjern og blev enige om, at der skulle broderes nålepuder. 2.600 nålepuder blev det til. De var broderet i lærred med en IW rose på forsiden. Jeg har set en af dem. Jeg har selv en broderet IW rose – stramaj broderi - monteret i en metalring. Den hænger i en lampe i mit værelse. Jeg kan fortælle en lille anekdote om Birthe Fangel, som jeg har fra et nu afdødt medlem fra Frederiksberg IW. Da Birthe Fangel skulle til sit første board meeting i København fandt det sted på Hotel d’Angleterre. Hun havde ingen pels og ville naturligvis gerne være lige så fin som alle andre. Hun lånte derfor en persianerpels af en veninde. Da hun efter mødet skulle hjem, opdagede hun, at der hang adskillige persianerpelse i garderoben på hotellet – og hun kunne ikke genkende sin lånte pels. Der var ikke andet at gøre end at blive og vente, til der kun var én pels tilbage – nemlig hendes lånte. Så husk, hvis I låner en pels, at sætte mærke på den.

I Danmark så den først IW klub dagens lys den 5.2.1948. Da mødtes 9 ”rotaryfruer” i Haderslev for første gang for at forsøge at etablere en IW klub. Charterbrevet fik man dog først den 23.9.1948. Dagmar Ottosen blev den første præsident. Man mødtes privat til kaffe og blødt brød, og det månedlige kontingent var 2 kr. Så havde man nemlig også råd til at forære en foredragsholder en flaske sherry eller en æske chokolade. Man engagerede sig i omsorgsarbejde for byens ældre og i hjælpearbejde for en børnehave i Flensborg.

For os er det interessant, at Københavns IW klub var den første i vores distrikt. Der var dengang 136 medlemmer. Klubben lukkede som bekendt for nogle år siden godt 60 år gammel med kun 17 medlemmer tilbage.

Jeg vil slutte af med fremtidsvisionerne for IW, således som de blev udtrykt for ca. 45 år siden: ”Man kan ikke beskæftige sig med fortiden, uden at tanker om fremtiden melder sig. Hvis man skulle udtrykke fremtidsønsker for IW må det blive et håb om, at vores organisation fortsat må være om sine gode traditioner og samtidig forstå at tilpasse sig nye tiders krav. Kun på disse vilkår kan IW bevare sin levedygtighed”. Det er jo så sandt, som det er sagt.